
KÖNYV, KÖNYVTÁR, KÖNYVTÁROS

17. évfolyam 11. szám

2008. november

Tartalom

Könyvtárpolitika

Bánkeszi Katalin: A MOKKA és az ODR kapcsolata, továbbfejlesztési lehetőségek 3

Műhelykérdések

Pegán Anita: „...szervezetten kell behozni a gyerekeket”. Látogatás az Eötvös Károly Megyei Könyvtárban, Veszprémben 9

Redl Károly: Országgyűlési dokumentumok az interneten. Az Országgyűlési Könyvtár adatbázisa 14

Fehér Miklós: Nyitva lenni, vagy nem lenni. A nyitva tartási napok éves számának alakulása a városi könyvtárak körében 23
„Olvassanak az emberek!”

Sárköziné Sárovits Hajnalka: Ingyenes könyvtárhasználat Balatonfüreden 27

Horváth Sándor Domonkos: Széles körű felhasználói kedvezmények a győri Galgóczi Erzsébet Városi Könyvtárban 29

Koltay Tibor: Amit a könyvtáros tud... A könyvtáros és az akadémiai írástudás 30

Turai Hilda: Vajdaság magyar könyvtárügye 33

História

Nagy Enikő: Jogszabályok, ajánlások, irányelvek a közkönyvtári tájékoztatásban a kezdetektől a könyvtári törvényig 45

Könyv

Bényei Miklós: Pécs bibliográfiája 1960–2005 54

Vasbányai Ferenc: Bényei Miklós tanulmányai, cikkei, recenziói 57

From the contents

Katalin Bánkeszi: Connecting the Hungarian Shared Catalogue and the National Document Supply System; development opportunities (3);

Károly Redl: Parliamentary materials on the Internet (14);

Miklós Fehér: About the opening hours of town and county libraries (23);

Hilda Turai: Hungarian librarianship in Vojvodina (Serbia) (33)

Cikkeink szerzői

Bánkeszi Katalin, az Országos Széchényi Könyvtár címzetes igazgatója; *Bényei Miklós*, a Debreceni Egyetem tanára; *Fehér Miklós*, a Könyvtári Intézet munkatársa; *Horváth Sándor Domonkos*, a győri Galgóczi Erzsébet Városi Könyvtár igazgatója; *Koltay Tibor*, a Szent István Egyetem Jászberényi Főiskolai Kar oktatója; *Nagy Enikő*, a Szentesi Városi Könyvtár munkatársa; *Pegán Anita*, az Országgyűlési Könyvtár munkatársa; *Redl Károly*, az Országgyűlési Könyvtár tájékoztatási igazgatója; *Sárköziné Sárovits Hajnalka*, a Balatonfüredi Városi Könyvtár igazgatója; *Turai Hilda*, egyetemi hallgató; *Vasbányai Ferenc*, az Országos Széchényi Könyvtár munkatársa

Szerkesztőbizottság:

Bartos Éva (elnök)

**Biczák Péter, Borostyániné Rákóczi Mária, Győri Erzsébet,
Kenyéri Kornélia, Poprády Géza**

Szerkesztik:

Bartók Györgyi és Mezey László Miklós

A szerkesztőség címe: 1827 Budapest, I. Budavári Palota F épület – Telefon: 224-3791; E-mail: 3k@oszk.hu;

Internet: www.ki.oszk.hu/3k

Közreadja: a Könyvtári Intézet

Felelős kiadó: **Bartos Éva**, a Könyvtári Intézet igazgatója

Technikai szerkesztő: **Korpás István**

Borítóterv: **Gerő Éva**

Nyomta a NALORS Grafikai Nyomda, Vác

Felelős vezető: **Szabó Gábor**

Terjedelem: 5,7 A/5 kiadói ív.

Lapunk megjelenését támogatta az

Oktatási és Kulturális Minisztérium

Nemzeti Kulturális Alap

Terjeszti a Könyvtári Intézet

Előfizetési díj 1 évre 4800 forint. Egy szám ára 400 forint

HU-ISSN 1216-6804

OKM

nka

Nemzeti Kulturális Alap

Bánkeszi Katalin

A MOKKA és az ODR kapcsolata, továbbfejlesztési lehetőségek*

Röviden összefoglalom a Magyar Országos Közös Katalógus (MOKKA) jelenlegi helyzetét és a közeljövő – vagyis az elkövetkező két hónap – feladatait. Áttekintjük, milyen lehetőségeket rejtnek a Tudásdepó-Expressz névre hallgató, könyvtári fejlesztéseket célzó pályázatok. Nagy vonalakban ismertetem a MOKKA és az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer (ODR) korszerűsítését célzó, három nagy könyvtár összefogásával megvalósuló országos fejlesztési terveket, és a kitűzött célokat.

A jelen és a közeljövő

Mint már korábban is bejelentettük, az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) önálló szervert vásárolt és helyezett üzembe a MOKKA céljaira. A szerver felélesztése után a projektvezetők egyeztettek az OSZK vezetésével és a rendszer fejlesztőivel, aminek eredményeként az a döntés született, hogy a jövőben ez a szerver ad helyet az adatbázisnak, és innen szolgáljuk ki a közös katalógizálási és keresési igényeket. Ehhez telepíteni kell az ORACLE adatbáziskezelőt, ki kell alakítani a MOKKA működéséhez szükséges környezetet, majd fel kell építeni a MOKKA adatbázist és a kereséseket támogató indexeket.

A szerver kapacitása lehetővé teszi, hogy itt folytassuk le az off-line duplumszűrést, ami visszamenőlegesen kitisztítja az adatbázist a duplumrekordoktól. Ezáltal lényegesen tisztább találati halmazok keletkezhetnek a keresések nyomán. Tekintve a többmillió rekordszámot, ez hosszabb időt igénylő művelet. Mivel az adatbázis migrálása és a duplumkulcsok generálása idején a közös katalógus továbbra is működik jelenlegi helyén, a szegedi szerveren, ezért ez a folyamat nem okoz szolgáltatáskiesést. Ezt a lehetőséget kihasználva úgy döntöttünk, hogy egyúttal megcsinálunk néhány olyan kisebb javítást, amiket szükségesnek láttunk az elmúlt hónapok tapasztalatai alapján, és amelyek az új adatbázis egységesítését, javítását szolgálják. Ilyen, kisebb korrekciókat igénylő probléma volt például, hogy egyes könyvtárak nem szabványos lelőhelyadatokat küldtek a rekordokkal. Más típusú

* A cikk a VIII. ODR konferencián (Tatabánya, 2008. október 13.) elhangzott előadás alapján készült.

probléma keletkezett abból a helyzetből, hogy a könyvtári rendszert érintő szervezeti változások során előfordult olyan eset, amikor két korábban külön működő könyvtár az összevonás után azonos szerverről (azonos IP-címről) küldött adatot a MOKKÁ-ba. Ez önmagában nem lenne baj, ha annak idején nem úgy alakítottuk volna ki a betöltést, hogy feltételezzük, miszerint egy IP-címről egy adatbázist töltünk be, és ezért elegendő az IP-cím alapján azonosítani a partnerkönyvtárat.

A dolgot csak színesíti, hogy az OSZK-ban is előállt az a helyzet, hogy be akartuk tölteni a Könyvtártudományi Szakkönyvtár rekordjait, amik szintén azonos címről érkeznek, mint a nemzeti könyvtár Amicusból betöltődő adatbázisa, és ez egy kis többletmunkával járt. Hasonló okból a Magyar Elektronikus Könyvtár (MEK) állományának betöltése is okozott nehézségeket. Ezek a gondok elhárultak, de a hirtelenjében kitalált megoldás nem alkalmas hosszú távon a hasonló helyzetek kezelésére. Az idők folyamán történt környezeti változások szükségessé teszik az eredeti koncepció bizonyos részleteinek újragondolását. Nem azért, mintha akkor rosszul találták volna ki a rendszert, hanem azért, mert senki nem láthatott előre olyan változásokat, amik időközben bekövetkeztek. Azt sem egyszerű kezelni, ha egy könyvtár adatbázist vált. Ilyen esetben minden rekordja új azonosítót kap az új rendszerben, ami a MOKKA oldalán gondot okoz a további betöltéseknél.

Szintén az újraépítés során szeretnénk kicsit rendbe tenni az authority fájlokat. Három nagyobb könyvtár besorolási rekordjainak betöltésével teszteljük a nevek egységes kezelését. Az eddigi rendszerben nem minden esetben ment be helyesen a besorolási tétel, legtöbbször „skeleton” rekord keletkezett, ami nem sokat segített a nevek egységesítésén. Kiküszöböljük a feltárt hibákat, és a most tervezett authority betöltés tapasztalatait felhasználjuk a későbbi, nagyobb fejlesztés idején az egységes besorolási adatok kezelésének kialakításakor.

Néhány ilyen javítási feladatot még elvégzünk a migráció során, majd „legyártjuk” a duplumkulcsokat és elvégezzük a rekordösszevonásokat, hogy a lehető legkevesebb duplum maradjon az adatbázisban. Amíg a migrálás és a javítási feladatok zajlanak, addig is folyik az on-line feltöltés Szegedre, majd az adatbázis felépítése után az időközben beérkezett, várakozó rekordokat is hozzátöltjük. Terveink szerint év végére már működni fog a javított, feltöltött adatbázis.

Tudásdepó-Expressz

Időközben megjelent a **TÁMOP-3.2.4/08/01** jelű, jelentős könyvtári fejlesztéseket támogató pályázati kiírás. Szeretném felhívni a figyelmet arra a tényre, ami nekünk is meglepetést okozott: nevezetesen, hogy a pályázatot kettébontották: az egyik a Közép-Magyarországban megvalósuló fejlesztéseket támogatja, a másik a konvergenciaregiókban működő intézményeknek szól. Sajnos, nem egészen tisztázott, hogy az országos hatáskörű programok esetében hogyan kell értelmezni a megvalósulás helyszínét. A minisztérium segítségét kértük a kérdés eldöntésében.

A Társadalmi Megújulás Operatív Program 3-as prioritása a következő célkitűzést fogalmazza meg: „*A minőségi oktatás és hozzáférés biztosítása mindenkinek*”. Ezen belül a 2-es intézkedés célja „*A közoktatási rendszer hatékonyságának javítása, újszerű megoldások és együttműködések kialakítása*”. Az intézkedés számos konstrukciót tartalmaz, amelyek között a negyedik (TÁMOP 3.2.4.) a Tudás-

depó-Expressz névre keresztelt és „A könyvtári hálózat nem formális és informális képzési szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulás érdekében” alcímet viselő program.

A pályázati felhívásból kitűnik, hogy az erre a célra szánt forrásokat kétfelé bontották: a Közép-magyarországi régióban megvalósuló projektek (TÁMOP–3.2.4/08/01/KMR) támogatására 457 834 505 Ft, míg a konvergenciaregiók (TÁMOP–3.2.4/08/01) pályázataira 1 555 509 845 Ft jut. Működési támogatásra nem fordítható, vissza nem térítendő támogatásról van szó, amely a tervezett projekt költségeinek 100 százalékára nyújt fedezetet, vagyis nincs szükség önrészre. A projektek keretében az ERFA típusú tevékenységekre a támogatás 10 százaléka használható fel. Útmutatást az ERFA típusú költségek tervezéséhez a 15. számú mellékletben találunk. A Közép-magyarországi régió esetében az egy pályázat keretében igényelhető támogatás 10–250 millió Ft között mozoghat, míg a konvergencia régióknál ez a határ 10–100 millió Ft közé esik.

A pályázatok 2008. november 30-a és 2009. január 12-e között nyújthatók be, és kétéves futamidőre szólhatnak. Érdemes nagyon figyelni a pályázati útmutatóban megfogalmazott követelményekre, mert egy apró formai hiba is elegendő ahhoz, hogy elessünk ettől a támogatási lehetőségtől. A határidő pontos betartása mellett minden részletnek jelentősége van: ne maradjon le az aláírás vagy a bélyegző, legyen összefűzve a dokumentumcsomag, ne feledkezzünk meg az elektronikus példányról és annak azonosító adatairól sem. Sajnos, a Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program (TIOP) keretében a Tudásdepó-Expressz támogatására kiírt pályázat esetében is előfordult, hogy látszólag jelentéktelen hiba miatt eleve elutasították a beadott anyagot. Lehet bármilyen támogatásra érdemes szakmai tartalom, ha az első – formai – rostán nem jut át a projekt. Nagyon gondosan tanulmányozzuk át a kiírás-hoz tartozó Útmutatót és egyéb dokumentumokat, mert vétek kiesni a rostán egy apró figyelmetlenség miatt.

Figyelemreméltó lehetőség, hogy a pályázók körét rendkívül széles értelemben fogalmazták meg, idézem: „A jelen pályázati kiírás keretében pályázhatnak könyvtárak (nyilvános és nem nyilvános könyvtárak), valamint könyvtári tevékenységet folytató szervezetek önállóan vagy konzorciumban. Amennyiben a könyvtár nem önálló jogi személy és/vagy nem önállóan gazdálkodó szervezet, illetve egyéb okokból önállóan nem pályázhat, a pályázatot a fenntartó is benyújthatja. Fenntartó által benyújtott pályázat esetében a támogatás kizárólag a könyvtár fejlesztésére fordítható, jelen pályázat feltételei szerint.”

A pályázók köre mind Közép-Magyarország, mind a konvergencia régiók esetében azonos, vagyis mindkét kiírásra pályázhat minden könyvtár. A két kiírás ott tér el, hogy a megvalósítás helyét a megfelelő régióra korlátozza. Ez az elhatárolás nem tűnik teljesen egyértelműnek (ahogy már korábban is jeleztem, ez különösen az országos fejlesztések esetében igaz), ezért igyekszünk még a beadási időszak kezdete előtt pontosabbá tenni a területi korlátozás értelmezését.

A megvalósításnál a konzorciumok előnyt élveznek, de legfeljebb nyolc tagból állhatnak, beleértve a konzorciumot vezető intézményt is. Úgy gondolom, hogy ez kivételes lehetőség, hiszen az egyes intézmények munkatársai más-más kompetenciával rendelkeznek, így a feladatok eloszthatóak, és a konzorcium szintjén az erőforrások és a kompetenciák összeadódnak, minden tagnál hasznosulhatnak. A kiírás értelmében arra is van lehetőség, hogy a különböző régiókban mű-

ködő intézmények együtt pályázzanak a tervezett feladat megvalósítására. Az együttműködés ilyen kiemelt támogatása is új vonulat a tervekben, és kitűnően szolgálja majd azt a magasabb rendű célt, hogy a forrásokat a lehető legjobban igyekezzünk felhasználni, és közben egymással „kommunikálni” képes, közös szolgáltatásokba integrálható helyi fejlesztéseket hozzunk létre.

Ezen a ponton szeretném felhívni a figyelmüket, hogy érdemes alaposan átgondolni a konzorciumi szerződés tartalmát. (Ehhez segítséget nyújt a 13. számú melléklet.) Tapasztalatból mondom, hogy a későbbi viták elkerülése érdekében célszerű részletesen, pontosan definiálni a feladatok és a támogatási összeg elosztásának arányát, módját, valamint egyértelműen meghatározni a tagok kötelezettségeit és jogait. Közös fejlesztés esetén nem mellékes meghatározni, hogy a létrejött fejlesztéseket a projekt befejeztével ki és milyen minőségben használhatja, illetve a létrejött eredmény kinek a „tulajdona” lesz, továbbá, hogy a fenntartási kötelezettség melyik félre milyen terheket ró. A közös munkának ez is fontos része, és ezeket a szempontokat jobb az elején tisztázni.

Mire lehet támogatást kérni?

A támogatható feladatok két szinten jelennek meg: a könyvtárhasználók igényeinek megfelelő, lehetőleg összefogásban megvalósuló helyi programok az a) pontban, valamint országos hatókörű fejlesztések a b) pontban.

A helyi fejlesztések között felhívnam a figyelmet a felsorolás első pontjára, amely az országos lelőhely-nyilvántartás elveihez igazodó fejlesztésekről szól. Ez közelebbről azt jelenti, hogy csak olyan adatbázis-fejlesztéseket szabad tervezni, amelyek lehetővé teszik, hogy a részt vevő könyvtárak adataikkal csatlakozni tudjanak a MOKKA–ODR egyesített adatbázishoz, és ezáltal részt vehessenek az országos lelőhely-nyilvántartás létrehozásában. Ez két előnnyel is járhat a könyvtáraknak. Egyrészt azokat a dokumentumokat, amiknek a bibliográfiai adatai már szerepelnek a közös katalógusban, lényegesen kevesebb ráfordítással lehet a saját katalógusukban leírni. Másrészt az egy ponton elérhető szolgáltatások között megjelenhetnek saját adataikkal, vagyis a marketing értéken túl könyvtárközi kölcsönzésben is nagyobb hatékonysággal vehetnek részt. Ennek érdekében a TIOP keretében akár új integrált rendszert is vásárolhattak, a TÁMOP-ból pedig lehetőség nyílik az adatbázisok teljes körű feltöltésére, a szabványos adatcsere formátumok kialakítására, vagy más, kisebb átalakításra, kiegészítő fejlesztésre, amelyek a közös adatbázisokhoz való csatlakozást elősegítik.

A konzorciumok számára a helyi fejlesztések között természetesen számos más támogatható feladat is megcélozható, mint például a portálok kialakítása, felhasználói oktatási programok szervezése és a munkatársak továbbképzése a korszerű szolgáltatások működtetésére, szaknyelvi képzések stb. Itt lehet tervezni a már elkészült digitális tartalmak – például a helyismereti gyűjtemények – széles körű hozzáféréseinek megoldására is.

Az országos szintű projektek között kiemelt szerepet kap a MOKKA és az ODR rendszer jelentős fejlesztése, amely a két nemzeti könyvtári feladatokat ellátó intézmény, az Országos Széchényi Könyvtár és a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár együttműködésével valósul meg. Ebben a csoportban

kapott helyet az adatbázisok fölötti metakeresők működtetése, valamint az országos olvasásnépszerűsítő kampányok szervezése.

A kiemelt projektek között nagyon fontosnak érzem a szerzői jog által védett dokumentumok elektronikus úton történő továbbítására alkalmas rendszer kialakítását. Ez egy igen komolyan átgondolandó, megtervezendő feladat, amelynek jogi vonatkozásai is vannak, ezért nem lenne célszerű több ponton, helyi megoldásokat kidolgozni. Sokkal ésszerűbb egy országosan egységes koncepció kidolgozása, amely az egész könyvtári világban alkalmazható lenne. Jelentősége abban rejlik, hogy a növekvő felhasználói igényeket sokkal gyorsabban, hatékonyabban tudnánk kiszolgálni elektronikus formában. Az „egyszeri digitalizálás – többszöri felhasználás” elve is jól érvényesíthető, ráadásul a digitális verzió egy időben sokszorosan több felhasználóhoz juttatható el, mint a nyomtatott kiadás. Az idő- és helyfüggetlen szolgáltatásokhoz is elengedhetetlen az elektronikus tartalmak előállítás és gyűjtése, valamint a távoli hozzáférés biztosítása. Ez a probléma további kérdéseket is fölvet, mint például a távoli felhasználó azonosítása, vagy az országosan érvényes könyvtári beiratkozás kezelése. Ezek sem egyszerűen megoldható feladatok...

Arról se feledkezzünk meg, hogy a támogatott feladatoknak van egy kötelező része, amit minden pályázónak, illetve a konzorcium minden tagjának teljesítenie kell, illetve egyes feladatokra csak az ODR-könyvtárak pályázhatnak!

Hármas összefogás

Az országos feladatok közül a MOKKA és az ODR jelentős továbbfejlesztése, valamint a két adatbázis egyesítése és szolgáltatási körének kiterjesztése három nagy könyvtár együttműködésével valósul meg.

- Az Országos Széchényi Könyvtár a Magyar Országos Közös Katalógus tartalmi bővítését, az adatbázis feltöltésének új alapokra helyezését és az egész rendszer korszerűsítését vállalja, azzal a határozott céllal, hogy az adatbázis az eddiginél több segítséget tudjon nyújtani a könyvtáraknak, és alapul szolgálhasson az új szolgáltatási rendszernek.
- A Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtára az ODR-rendszer jelentős megújítása érdekében nyújt be pályázatot. A tervek szerint a jelenlegi könyvtárközi kölcsönzési rendszeren messze túlmutató, a felhasználók számára is új szolgáltatásokat nyújtó, összetett szolgáltatási rendszer jön létre.
- A Szegedi Tudományegyetem Könyvtára is szerepet kap az együttműködésben. Itt fog működni az a háttérserver, amely lehetőséget ad a fejlesztések biztonságos tesztelésére, a szolgáltatási környezet veszélyeztetése nélkül. A könyvtár munkatársai jelenleg is részt vesznek a közös katalógus üzemeltetésében, és jelentős tapasztalatot szereztek ezen a téren az elmúlt évek során.

Célkitűzések

Nagyon fontos tudatosan számolnunk azzal, hogy ezek a források egyfelől hosszú távú fejlesztések megkezdését teszik lehetővé, másfelől a pályázati rendszer bonyolult volta miatt nem nélkülözhető az együttes gondolkodás, a tervek

összehangolása. A könyvtáraknak fel kell ismerni, hogy egyedül nem elég erősek ilyen átfogó projektek megvalósításához, valamint az egyes intézmények nem feltétlenül rendelkeznek a szükséges kompetenciákkal. Ez nem baj, de szükségesé teszi az összefogást. Érdemes egymás között elosztani a feladatokat, és folyamatos párbeszédet folytatni a fölösleges munkák és a párhuzamos fejlesztések elkerülése érdekében. Célszerű figyelni másokra is: hol, milyen fejlesztéseket terveznek, amelyekhez csatlakozni kell, vagy amelyekhez igazodni érdemes.

A könyvtári rendszer egészében kell elhelyeznünk saját terveinket, javaslatainkat. Előre kell gondolkodni, és hosszabb távú célokat magunk elé tűzni, melyeknek akár két-három lépcsőben történhet a megvalósítása. Célszerűnek tartom úgy gondolkodni a fejlesztésekről, hogy a távolabbi célokat két-három lépcsőre bontjuk, amelyek egyenként is teljes körű szolgáltatást hoznak létre, de együtt egymás hatását erősítik. Ne vállaljunk túl nagy terheket, nem kell mindent egyszerre, az első két évben megvalósítani. Néha a kevesebb, több! Inkább egymásra épülő fejlesztéseket tervezzünk, vagy több részfeladatra bontsuk az elképzeléseinket. Jelöljük ki a magunk számára prioritásokat. Az első két évben valósítsunk meg olyan alapszolgáltatásokat, amelyeket a legszükségesebbnek ítélünk a felhasználók kiszolgálása szempontjából. További két tervezési időszak várható, tehát hagyhatunk feladatokat későbbre is.

Országos szinten a fő célkitűzés, hogy létrejöjjön egy új alapokra helyezett, jól használható, gazdag adatbázis, amely közös katalogizálási célokat szolgál, és egyúttal fokozatosan megvalósítja a „minden könyv egy katalógusban” elvet. Ehhez persze a könyvtárak széles körű együttműködésére van szükség. A MOKKA és az ODR adatbázis egyesítése az első nagy lépés a távolabbi cél felé vezető úton.

Hasonlóan nagy jelentőséggel bír az ODR rendszer jelentős átalakítása, amely a könyvtárközi kölcsönzési kéréseket egy felhasználóknak szóló átfogó szolgáltatási rendszer háttérében valósítja meg. Az elképzelt szolgáltatás – akár távoli eléréssel – lehetővé teszi a felhasználóknak, hogy egyszerre több könyvtár adatai között keresgélve kölcsönzési kéréseket indítsanak el, függetlenül attól, hogy mely könyvtárba iratkoztak be, vagy honnan veszik igénybe a szolgáltatást. Azt is eldönthetik majd, hogy a keresett dokumentumot elektronikus vagy nyomtatott formában kívánják-e igénybe venni, illetve az egésztől vagy egy részéről kérnek-e digitális másolatot. Ehhez persze hosszabb távon szükséges egy távoli azonosítást lehetővé tévő rendszer, valamint meg kell oldani az elektronikus fizetést is. A szolgáltatás akkor lesz hatékony, ha mögötte ott sorakoznak a digitális archívumok – egyre növekvő tartalommal. Jelenleg jogi akadályokba ütközik szerzői jog által védett dokumentumok továbbítása az olvasóhoz, tehát egy ilyen rendszer mögött erre is megoldást kell találni. Egy korszerű szolgáltatásnak jól ellenőrizhető módon a kérések követését, a teljesítés állapotát is rögzítenie kell. A teljesítéshez működni kell a könyvtárközi kölcsönzésnek is, méghozzá az integrált rendszerekkel szoros összeköttetésben, hiszen csak így oldható meg, hogy a felhasználó minden pillanatban a legfrissebb adatokkal találkozzon. Ebből a felsorolásból is látszik, hogy minden mindennel összefügg, és a kitűzött célok elérése csak munkamegosztással és a tervek összehangolásával érhető el.

Nem kis feladat vár ránk, tehát éljünk okosan az előttünk álló lehetőségekkel. Mindenkinek eredményes pályázást kívánok!